

# KARTA PRACY

## SPARTA I ATENY – DWA MODELE GRECKICH POLIS

### Zadanie 1.

Wyjaśnij, jak przedstawiało się społeczeństwo Aten i Sparty. Dopasuj opis do właściwej grupy społecznej. Wstaw znak X w odpowiednim miejscu. Niektóre zdania mogą pasować do więcej niż jednej grupy.

	Sparta			Ateny		
	spartiaci	periojkowie	heloci	obywatele	metojkowie	niewolnicy
Choć nie jest nas dużo, pełnimy funkcje publiczne i uczestniczymy w posiedzeniach zgromadzenia ludowego.						
Nie posiadamy praw obywatelskich.						
Naszym głównym zajęciem jest walka.						
Należymy do tej grupy z racji urodzenia oraz odbytej służby wojskowej.						
Jesteśmy ludźmi wolnymi, ale bez praw obywatelskich. Zajmujemy się m.in. uprawą ziemi, handlem lub rzemiosłem.						
W naszej grupie znajdują się sami mężczyźni.						
Nie jesteśmy ludźmi wolnymi.						
Za pobyt w polis corocznie płacimy podatek.						
Pełnimy służbę w domach panów, u rzemieślników i w kopalniach. Za pracę dostajemy pieniądze, a gdy zbierzemy wystarczającą kwotę, możemy się wykupić.						
Wywodzimy się z ludności pochodzącej z obrzeży polis.						
Panowie mogą nas sprzedać lub wydzierżawić, ale nie mogą nas zabić.						
Jesteśmy uzależnieni od grupy posiadającej prawa obywatelskie, ale jej przedstawiciele nie mogą nas sprzedać.						
Aby znaleźć się w tej grupie, musimy mieć skończone 20 lat, a nasi rodzice też muszą być częścią tej grupy.						
Żyjemy z ziemi otrzymanej od państwa. Dziedziczy ją najstarszy syn.						

## Zadanie 2.

Napisz, co łączyło poniższe grupy społeczne.

a) spartiaci i obywatele – .....

.....

b) heloci i niewolnicy – .....

.....

## Zadanie 3.

Pod opisami reformatorów ustroju Sparty i Aten wpisz ich imiona wybrane z ramki. Niektóre imiona pasują do więcej niż jednego opisu.

Likurg      Drakon      Solon      Klejstenes      Perykles

a) W 621 r. p.n.e. ograniczył nadużycia arystokratów, spisując prawo zwyczajowe i porządkując system karny.

.....

b) Ok. 594 r. p.n.e. przeprowadził wiele reform, do których należało m.in. strąśnięcie długów, czyli zlikwidowanie prawa umożliwiającego sprzedaż osoby zadłużonej i jej rodziny.

.....

c) Zwiększył liczbę fyli z czterech do dziesięciu.

.....

d) Wprowadził wynagrodzenie za sprawowanie funkcji w radzie pięciuset i sądach oraz za pełnienie niektórych urzędów.

.....

e) Podzielił Ateńczyków na cztery grupy według osiąganego przez nich dochodu.

.....

f) Władzę w Sparcie rozdzielił między radę starszych, dwóch królów i zgromadzenie ludowe.

.....

g) Powołał do życia sąd ludowy, do którego obywatel mógł się odwołać od decyzji urzędnika.

.....

h) W miejsce rady czterystu powołał radę pięciuset.

.....

i) Zmniejszył znaczenie areopagu na rzecz rady pięciuset.

.....

#### Zadanie 4.

Obok opisów wpisz właściwe terminy wybrane z ramki.

archont      areopag      fyle      Wielka Rhetra      demagog

- a) jednostka terytorialna ateńskiej polis – .....
- b) zbiór praw obowiązujących w Sparcie, prawdopodobnie wprowadzonych przez Likurga – .....
- c) mówca w Atenach – .....
- d) organ sędziowski i kontrolny w Atenach składający się z byłych archontów – .....
- e) najważniejszy urzędnik w Atenach – .....

#### Zadanie 5.

Porównaj ustroje Sparty i Aten. Dopasuj opis do odpowiedniego organu władzy. Wpisz znak X we właściwej rubryce. Niektóre opisy mogą pasować do więcej niż jednego organu.

	Sparta				Ateny					
	2 królów	rada starszych	zgromadzenie ludowe	5 eforów	areopag	zgromadzenie ludowe	rada pięciuset	archonci	stratedzy	sąd ludowy
Przygotowanie projektów uchwał										
Dożywotnia kadencja										
Wybierani przez losowanie										
Wybór przedstawicieli do innych organów										
Władza sędziowska										
Zwoływanie zgromadzenia ludowego										
Nadzór nad innymi organami władzy										
Organizacja świąt										
Podejmowanie decyzji o wojnie i pokoju										
Dowodzenie wojskiem										
Przyjmowanie obcych poselstw										
Pełnienie funkcji religijnych										
Uchwalanie praw										

